

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám další díl pedagogického časopisu e-Pedagogium. Zaměřením zde publikovaných vědeckých studií poněkud vybočuje z obvyklého rámce tohoto časopisu, neboť věnuje pozornost oblasti dějin pedagogiky. Ty jsou v současné době opomíjenou disciplínou pedagogiky jako vědy i jako oblasti vysokoškolského studia. V obecném vnímání veřejnosti jsou dějiny většinou nazírány jako „neempirická“ věda, která nemá jiný účel, než zpracovat a dát k dispozici veškerou dostupnou dějinnou skutečnost a doplnit tak teoretický základ pedagogiky. Neboť jak již poukazuje Otakar Kádner v úvodu svých Dějin pedagogiky, „kdo chce porozumět dnešnímu stavu vědy (duchové), musí nezbytně znáti všechn dosavadní její historický vývoj“.

Toto tvrzení však nedostatečně zdůvodňuje existenci a potřebnost zkoumání v oblasti dějin pedagogiky. Proto mi dovolu vlastní vysvětlení. Dějiny pedagogiky jsou vždy vystavěny na vzájemné provázanosti výchovy a dobových sociokulturních systémů. Veškeré pokusy a omyly v oblasti formulování pedagogické teorie a vytváření pedagogických postupů jsou vždy motivovány snahou o pozitivní změnu v oblasti školství a tím o přispění k pozitivnímu vývoji vlastní společnosti. Dějiny pedagogiky tyto pokusy nejen popisují, ale zároveň analyzují a kriticky hodnotí. Poukazují na dobově omezenou platnost teorií a praxe výchovy. A právě tato skutečnost by měla být největším přínosem dějin pedagogiky pro současnou pedagogickou vědu. Znat dějiny pedagogiky znamená především uvědomit si omezenou platnost vlastních či převzatých teorií a nepropadnout klamu jejich obecné platnosti či univerzální spásitelnosti.

Vážení čtenáři,

přeji Vám, aby uvedené studie k tomuto prohlubování vašeho kritického přístupu přispěly.

Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D.